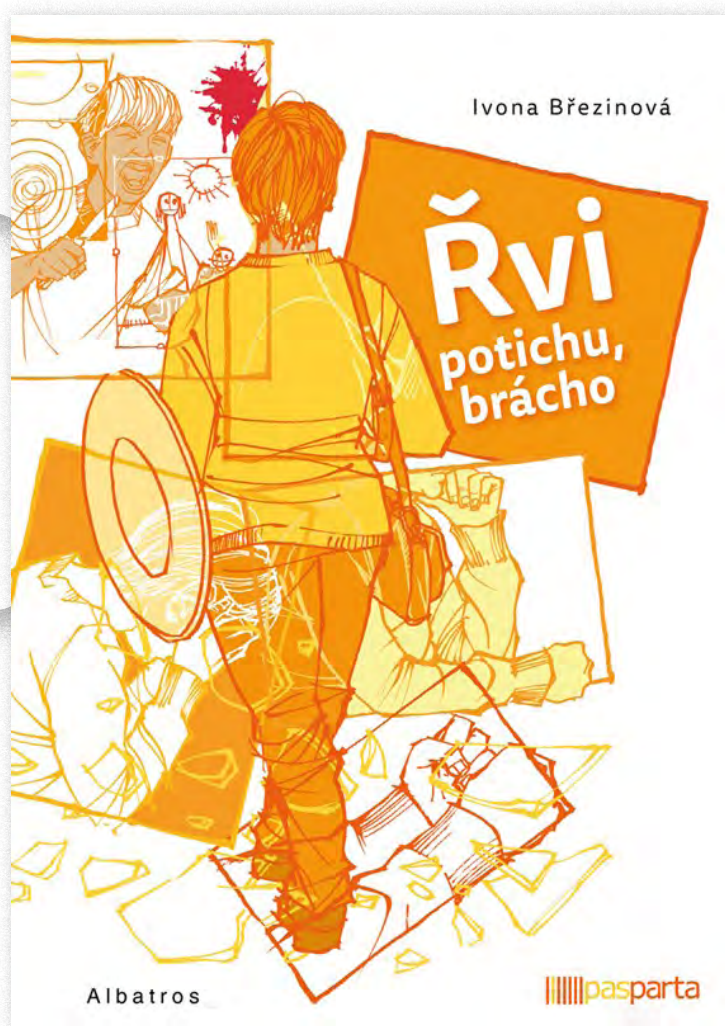

Když víš, že se to nezlepší

Metodický materiál
pro práci s knihou
na 2. stupni ZŠ

Tento materiál byl připraven v rámci projektu Czechia 2026 – čestné hostování ČR na Frankfurtském knižním veletrhu.

www.czechia2026.com

Metodické listy pro 2. stupeň základních škol zpracovalo Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského.

**FRANKFURTER
BUCHMESSE**

**NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO**

Autorka

Edita Vaníčková Makosová, NPMK

Redakce

Eva Čechová

Kniha

BŘEZINOVÁ, Ivona. *Řvi potichu, brácho*. Praha: Albatros, 2016. ISBN 978-80-00-04322-7.

Téma

rodina, vztahy, těžká životní situace, jinakost

Anotace programu

čtenářská a literární dílna s textem a ilustrací

Cílová skupina

6. třída

Časová dotace

90 minut

Základní gramotnost

Čtenářská a pisatelská

Vzdělávací oblasti

Český jazyk a literatura

Klíčové kompetence

Kompetence sociální a personální, Kompetence k učení, Kompetence komunikační

Průřezová témata

Společnost pro všechny

Úprava pro handicap

Potřebné pomůcky

tabule, flipchart, fix, ilustrace obálky, přístup k internetu, kopie ukázek textu

Klíčová slova

příběhy o autismu a autistech; příběhy o handicapovaných; příběhy o chlapcích; příběhy o rodině; příběhy o sourozencích; příběhy o dvojčatech;

Anotace knihy

Příběh čtrnáctileté Pamely, jejíž bratr – dvojče se narodil se závažným postižením. Trpí těžkou formou autismu. Jeremiáš je jiný, žije ve světě, který má svá přísná pravidla, ve světě kde každý den v týdnu má jinou barvu a kde jsou krajíce chleba kulaté. Se světem, v němž žije maminka se sestrou, si příliš nerozumí, nevyzná se v něm. Pro matku i sestru je vyrovnání se s každodenními situacemi těžkou zkouškou.

Osnova programu

Evokace

Žáci se rozdělí na dvě skupiny. První skupina pracuje s informací o názvu knihy. Žáci se každý sám zamýšlí nad možným smyslem názvu, vnímá, zda mu názvem evokuje nějakou jemu známou situaci. Druhá skupina pracuje pouze s ilustrací z obálky. Každý žák ze skupiny se zamýšlí nad sdělením, které mu ilustrace přináší, odhaduje žánr knihy, možný děj, prostředí. časová dotace 5–10 min. Následně své nápady žáci formulují v rámci brainstormingu, vyučující zapisuje na tabuli.

Uvědomění

Žáci si přečtou společně ukázkou kapitoly 1. Modrá, str. 7–9. Následně si žáci společně shrnou, co se z ukázky dozvěděli, kdo jsou hrdinové příběhu, co o nich víme, zjištěné informace zaznamenáváme na tabuli pomocí myšlenkové mapy. (15 minut četba, 10 minut rozbor, tvorba myšlenkové mapy) Následuje dotaz vyučujícího, zda žáci mají nějakou teorii, co vede Jeremiáše k jeho způsobu chování a reakcím. Vyučující směřuje cílenými dotazy žáky ke zjištění, že Jeremiáš má zřejmě nějaký handicap. Odhadujeme, o jaký handicap by mohlo jít. 5–10 min. Pokud padnou slova o autismu, požádáme žáky, aby se v otevřených zdrojích pokusili najít informace, které by potvrdili nebo vyvrátili, zda příznaky chování odpovídají situacím v ukázce. Žáci pracují ve skupinách, mohou použít připojení k internetu, nebo populárně-naučnou literaturu, pokud je ve školní knihovně k dispozici. 10 min. Zjištěné informace zaznamenáváme na tabuli. Dále s žáky čteme ukázkou kapitola 7. Návštěva, str. 63–69. Je možné ukázkou zkrátit o část vzpomínky psané kurzívou. 15–20 min.

Reflexe

Po četbě druhé ukázky se zamýšlíme nad situací maminky a Pamel, co bylo na situaci náročné, proč došlo ke konfliktu. Zamýšlíme se nad nepochopením nejbližšího okolí. Zamýšlíme se nad názvem lekce. Žáci navrhuje, jak by okolí mohlo více pomoci mamince a Pamele v jejich situaci. Na závěr hodnotíme, zda můžeme i my, jako jednotlivci být nápomocni, či nezhoršovat situaci lidem pečujícím o děti či dospělé s poruchou autistického spektra. 10–15 min. Závěrečnou reflexi provádí žák samostatně, odpovídá na otázku, zda mu seznámení s hrdiny knihy pomohlo k lepšímu porozumění projevů lidí s autismem. 5 min.

Cíle lekce

1. Vzbudit u žáků zájem o četbu knihy.
2. Zvažuje potřeby lidí v obtížných životních situacích a navrhuje, jak posilovat rovné příležitosti a soudržnost společnosti ve svém okolí i ve světě.
3. Žák vyhledá informace v tištěných i elektronických zdrojích a ověřuje jejich pravdivost, dokáže odlišit fakta od názorů a odhalovat manipulaci v reklamních nebo publicistických textech. Získané informace sdílí a prezentuje s ohledem na konkrétní komunikační situaci a na posluchače nebo čtenáře.